

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Beata Gudowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Katarzyna Gonera

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z wniosku K. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 grudnia 2006 r.,
zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego we W.
z dnia 6 czerwca 2006 r., sygn. akt III AUz .../06,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2006 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W. odrzucił zażalenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L. na postanowienie Sądu Okręgowego w L. z dnia 20 kwietnia 2006 r., którym odrzucono apelację wniesioną przez organ rentowy bez uiszczenia opłaty podstawowej, gdyż opłata taka nie została uiszczona także od zażalenia.

Sąd Apelacyjny powołał przepis art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), zgodnie z którym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań

rozpoznawanych przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych oraz art. 130² § 3 k.p.c. nakazujący odrzucić bez wezwania o uiszczenie opłaty nieopłacony środek zaskarżenia wniesiony przez adwokata, radcę prawnego lub rzeczownika patentowego.

Zażalenie organu rentowego, zawierające wniosek o uchylenie tego postanowienia, zostało oparte na zarzucie nieuwzględnienia przewidzianego w art. 114 ust 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887 ze zm.) zwolnienia od ponoszenia kosztów i opłat sądowych, niewłaściwego zastosowania art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) zamiast art. 95 ust. 2 tej ustawy, zgodnie z którym zażalenie dotyczące wyłącznie wysokości opłaty jest wolne od opłat, oraz błędnej wykładni art. 11, 14 i art. 36 ustawy o kosztach w związku z art. 130² § 3 k.p.c. przez uznanie, że opłata podstawowa wskazana w art. 36 jest opłatą w wysokości stałej o której mowa w art. 130² § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 114 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie działalności określonej w tej ustawie nie ponosi opłat sądowych. Użyte w tym przepisie sformułowanie odnoszące się do prowadzonej działalności nakazuje stwierdzenie, że o ustawowym zwolnieniu tego organu rentowego od kosztów sądowych decyduje materia, której dotyczy postępowanie sądowe. Jeżeli jest to działalność ujęta w art. 83 ust. 1 tej ustawy, polegająca na wydawaniu decyzji w zakresie indywidualnych spraw dotyczących zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych, to organ korzysta ze zwolnienia.

W tym zakresie zwolnienie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od kosztów sądowych ma rangę zwolnienia ustawowego, równą zwolnieniu przewidzianemu w art. 96 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 36 oraz art. 94 ustawy o kosztach sądowych, stosownie do których strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań rozpoznawanych przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych nie jest obciążona opłatą podstawową w kwocie 30 złotych od wszystkich pism, z wyjątkiem apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania żadnych opłat.

W poprzednim stanie prawnym Zakład Ubezpieczeń Społecznych korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.) jako instytucja państwowa, której zadanie nie polegało na prowadzeniu działalności gospodarczej - centralny organ administracji państwowej (art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, Dz.U. Nr 42, poz. 202 ze zm.). Obecnie, gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest – z mocy art. 66 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – państwową jednostką organizacyjną i ma osobowość prawną, w sprawach toczących się na skutek odwołań od wydawanych przez niego decyzji nie pobiera się opłaty podstawowej, o której mowa w art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z mocy art. 114 ust. 4 ustawy systemowej.

Stwierdzając to, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie (art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.), uznawszy za bezprzedmiotowe odnoszenie się do dalszych zarzutów zażalenia. Należy tylko zwrócić uwagę, że opłata podstawowa określona w art. 14 ust. 3 ustawy o kosztach jest opłatą w wysokości stałej w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c. (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2006, III CZP 109/06, niepublikowana).